

Opas 2 Jeesus, juutalainen lapsi

Siinä vaiheessa, kun tietäjät tai pakanauskontojen tähdistäennustajat¹ tulivat palvomaan Jeesusta, hän oli juutalainen lapsi. Kun Jeesus oli kahdeksan päivää vanha, Maria ja Joosef kävelivät kahden tunnin matkan Jerusalemin temppeliin pyhittääkseen hänet Jumalalle. Kaupunki oli tuolloin laaja rakennustyömaa, jossa tuhannet työläiset työskentelivät Herodes Suuren alaisuudessa laajentaakseen temppeliä.

Lue Matt. 2:1–23; Luuk. 2:39–52

Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luvut 6–8

Ketkä toivottivat Jeesuksen ensimmäisinä tervetulleeksi Matteuksen selostuksen mukaan? (Matt. 2:1–12)

- Millä tavoin heidän tulonsa oli yllätys? Miehet tulivat idästä, joten mikä mahtoi olla heidän uskonnollinen taustansa?
- Minkä ikäinen Jeesus oli tuohon aikaan tekstin mukaan? (Matt. 2:13–18)
- Millä käytännön tavoilla tietäjien lahjat saattoivat olla Isän huolenpitoa hänen Pojastaan?

Herran enkeli varoitti Joosefia Herodeksesta, jolloin perhe pakeni Egyptiin.

- Tämä oli pienen pojan elämää muokkaava elämänvaihe. Vaikka Egyptissä olikin vahva juutalainen yhteisö tuohon aikaan, hän mahdollisesti leikki egyptiläisten lasten kanssa pyramidien varjossa (jotka jo silloin olivat pari tuhatta vuotta vanhoja), ui Niilin virrassa, koki erilaisia ruokia, kieliä, erilaisen koulutusjärjestelmän ja kulttuurin. Kuinka tämä maa, joka oli pitänyt juutalaisia vankeudessa, mahtoi vaikuttaa Jeesukseen?

Kuultuaan Herodeksen kuolemasta perhe palasi Israeliin. Herran enkeli kuitenkin varoitti menemästä Herodes Arkelaoksen alueelle, joten he asettuivat Nasaretiin. Siellä Jeesuksen koulutus jatkui Marian, Joosefin ja paikallisten synagogien rabiien opettaessa häntä. Kuten muutkin juutalaiset perheet, myös Jeesuksen perhe meni Jerusalemiin joka vuosi pääsiäisen ajaksi. Saatutettuaan kahdentoista vuoden iän Jeesuksella oli juutalaisen kasvatuksen saaneena lapsena ja ehkä Bar mitsva -juhlan juhlineena paljon kysymyksiä² (Luuk. 2:41–47).

- Kuinka hän mahtoi saada tietää, ettei Joosef ollut hänen isänsä?
- Missä vaiheessa luulet hänen alkaneen yhdistää Betlehemin, Egyptin ja Nasaretin merkityksen?
- Mitä Jeesukseen mahtoi vaikuttaa se, kun hän sai tietää, että Betlehemin pienet pojat oli surmattu hänen syntymänsä seurauksena – ja että hän pääsi verilöylyä pakoon?

Lisälukemista

2. Moos. 2:1–10

2. Moos. 4:22–23

4. Moos. 24:8

Jes. 11:1–5

Messiaaniset ennustukset

Matteuksen kertomuksessa Jeesuksen lapsuudesta mainitaan kolme messiaanista profetiaa, jotka löytyvät Vanhan testamentin kirjoituksista. Nämä ennustukset identifioivat Jeesuksen luvaksi Kristukseksi tai Messiaaksi.

1. Syntymäpaikka. Miika 5:1
2. Suru, jota äidit kokivat, kun heidän poikalapsensa tapettiin. Jer. 31:15
3. Aika, jonka hän vietti Egyptissä. Hoos. 11:1

Hänen paluunsa Egyptistä ja kasvamisensa Nasaretissa nähtiin ennustusten toteutumisenä: ”häntä kutsutaan Nasaretilaiseksi” (Matt.2:23). Hieronymus, joka käänsi Raamatun (ja kuoli) Betlehemissä, selvitti Jeesuksen nasaretilaisuuden tarkoittavan sitä, että hän oli Daavidin verso (nešäe) (Jes. 11:1) ja siten joko nasaretilaisen tai daavidilaisen sukukunnan jäsen.³

Herodes Suuri

Juonittelulla edomilainen Herodes Suuri saavutti roomalaisten suosion ja valtakunnan hallinnan vuonna 37 eKr. Epäluuloisena ja peläten oman kuninkuutensa puolesta hän hävitti makkabealaisen kuningaskunnan edustajat omasta perheestään – ylipapin, lankonsa, lempivaimonsa Mariammen, kaksi hänen kanssaan saamaansa poikaa sekä Mariammen äidin Aleksandran. Vaikka hän olikin vainoharhainen, hän niitti mainetta suurenmoisten rakennusten rakennuttajana. Näitä olivat esimerkiksi Jerikossa sijaitseva talvipalatsi, Masadan linnoitus, Temppelevuoren laajennukset sekä Jerusalemin toisen temppelin komistaminen.

Kun uutinen Daavidin suvun prinssistä saavutti Herodeksen, hän ”pelästyi, ja hänen kanssaan koko Jerusalem” (Matt. 2:3). Joosefia varoitettiin ja hän pakeni välittömästi Marian ja Jeesus-lapsen kanssa Egyptiin. Betlehemistä katsoen kaakossa koko komeudessaan oli Herodionpalatsi, joka näkyi selvästi myös Öljymäeltä: tämän keinotekoisesta kartionmuotoisesta kukkulan Herodes oli rakennuttanut palatsiksi ja mausoleumiksi. Kun hän kuoli vuonna 4 eKr., hänen ruumiinsa tuotiin Jerikosta Herodioniin ja haudattiin kiviseen sarkofagiin, joka on tällä hetkellä esillä Israelin museossa.⁴

Tämän jälkeen Herodes Suuren hallitsema alue jaettiin kolmen pojan kesken, jotka tunnettiin myös nimillä Herodes Arkelaos (Idumea, Juudea ja Samaria), Herodes Antipas (Galilea ja Perea) ja Herodes Filippos (Iturea ja Trakonitis). Kun Jeesuksen perhe sai tietää Herodeksen kuolleen, he palasivat Egyptistä, mutta Joosefia varoitettiin tällä kertaa Juudeasta, missä Herodeksen väkivaltainen poika Arkelaos hallitsi.

Nasaret

Joosef vei perheensä Nasaretiin, Galilean matalammille kukkuloille. Jotkut ovat ehdottaneet, että tämä kylä olisi perustettu jo vuosisatoja aikaisemmin Israelin kuninkaan Daavidin jälkeläisten toimesta. Nämä olisivat teorian mukaan halunneet perustaa juutalaisen siirtokunnan pakanalliselle alueelle tarkoituksenaan pitää kuninkaallinen sukulinjansa puhtaana ja juutalaistaa jälleen Galilean alue. Toisaalta tutkimukset viittaavat siihen, että suurin osa Galilean alueen kaupunkeista ja kylistä olivat juutalaisia. Nasaretissa oli synagoga ja mikve (rituaalinen kasteallas)⁵, muttei pakanallisia temppeleitä tai kouluja. ”Todennäköisesti tuohon aikaan Nasaretissa eli vain juutalaisia.”⁶ Tuolla Jeesus kasvoi, noin parinkymmenen talon kylässä, jossa oli vain 120–150 asukasta.⁷

Mietteesi ja kysymyksesi

Mitä sinulle merkitsee tieto siitä, että Jeesus kasvoi juutalaisena poikana?

Jakaminen

Mitä aiot kertoa tästä muille ystäville, jotka kulkevat samaa matkaa kanssasi?

Mitä aiot kertoa niille ystävillesi, jotka eivät seuraa Jeesusta?

Lähdeviitteet

- ¹ E. E. Ellis, 'Magi' teoksessa J. D. Douglas (Ed), *The Illustrated Bible Dictionary*, Part 2, Inter-Varsity, 1986: 930–31.
- ² Pixner 2005:31 – "Ei ole varmaa, vietettiinkö toisen temppelin aikaan tuota juhlaa, jota jokainen kolmetoistavuotias nykyään juhlistaa. Vaikuttaa siltä, että samantyyppinen tapa kuitenkin oli jo tuolloin olemassa." Bar mitsva -juhlassa lapsesta tuli "hengellisesti vastuullinen henkilö". Tämä on myös se aika, jolloin Jeesus puhui ensimmäiset muistiin merkityt sanansa (Luuk. 2:49).
- ³ Walker 2006:35; Pixner 2005:30-31; Sweet & Viola 2012:88.
- ⁴ Robin Ngo, *Monumental Entryway to King Herod's Palace at Herodium Excavated*, http://www.biblicalarchaeology.org/daily/biblical-sites-places/biblical-archaeology-sites/monumental-entryway-to-king-herods-palace-at-herodium-excavated/?mqsc=E3784973&utm_source=WhatCountsEmail&utm_medium=BHD+Daily%20Newsletter&utm_campaign=E4BD19; keskusteluun mahdollisista ajankohdista, joihin Herodeksen kuolema voidaan ajoittaa (5, 4 tai 1 eKr.) katso Bible History Daily, *Herod's Death, Jesus' Birth and a Lunar Eclipse: Letters to the Editor debate dates of Herod's death and Jesus' birth*, Biblical Archaeology Staff, 07 Jan 2015: http://www.biblicalarchaeology.org/daily/people-cultures-in-the-bible/jesus-historical-jesus/herods-death-jesus-birth-and-a-lunar-eclipse/?mqsc=E3787678&utm_source=WhatCountsEmail&utm_medium=BHD+Daily%20Newsletter&utm_campaign=E5C130.
- ⁵ Luuk. 4:16 viitataan Nasaretissa olleeseen synagogaan; Pixner 1992:17 kuvassa on mikve, joka löydettiin Pyhän Joosefin kirkon alta.
- ⁶ Evans 2013:13.
- ⁷ Pixner 1992:15; Walker 2006:31 esittää asukasmäärän olleen "jopa vain 100 asukasta"; Evans 2013:13 "jossain 200 ja 400 asukkaan välillä".